

Erfbeplantingen 'De Skieding'

BOOMVORMERS

De beplantingsstructuren rond de te verplaatsen erven rond de Skieding zullen hoofdzakelijk bestaan uit houtsingels. Dit document geeft algemene aanwijzingen.

Houtsingels en houtwallen zijn lijnvormige beplantingen met bomen en/of struiken. Deze elementen vormen vaak begrenzings van percelen of zijn afscheidingen tussen weilanden en akkers.

Grofweg kunnen twee typen worden onderscheiden: beplantingen die op een kunstmatige aarden wal staan (houtwal) en beplantingen die op dezelfde hoogte staan als het omringende land (houtsingel). Het Friese deel kent voornamelijk wallen (de zgn. Dykswallen), het Groningse deel hoofdzakelijk singels. Voor de erven kan een keus gedaan worden.

Goed onderhouden houtwallen en houtsingels bestaan uit een boom-, struik- en kruidlaag. Na 5-6 jaar zullen de takken elkaar gaan raken en kan er waar nodig gesnoeid en gedund worden. Het beheer wordt op de volgende pagina uitgelegd.

zomereik

zwarte els

beuk

berk

lijsterbes

zoete kers

Plantinstructie

1. Het aanplanten van een houtwal of singel kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest. Gebruik inheems plantmateriaal, wat passend is in de streek. Zie de plantlijst hiernaast. Afwijken is mogelijk, zie daarvoor ook de overige documentatie.
2. Plant de houtsingel of houtwal in rijen aan met een plantafstand van bij voorkeur 1,50 bij 1,50 meter.
3. Boomvormers dient u in het midden van de singel aan te planten, struiken aan de randen.
4. Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor 3-jarig bosplantsoen met de maat 80-100 cm hoogte.
5. De te beplanten oppervlakte dient te worden bewerkt, dit kan door frezen en/of planten in bewerkte grond.
6. Plant de soorten aan in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier voorkomt u dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.
7. Let op dat u niet te diep plant. De diepte is afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat en houd daarbij de aarde op de schop. Plaats het plantgoed zodanig dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi daarna de grond weer in het gat, terwijl u het plantgoed vasthoudt. Daarna de grond iets aanduwen.

Instructies na aanplant

1. Plaats een afrastering op 2 meter afstand van de houtsingel, om de nieuwe aanplant tegen vraat door vee te beschermen.
2. Geef de jonge aanplant met name de eerste twee jaar na aanplant voldoende water in droge perioden en hou de singel zoveel mogelijk onkruid vrij.

STRUIKVORMERS

meidoorn

sleedoorn

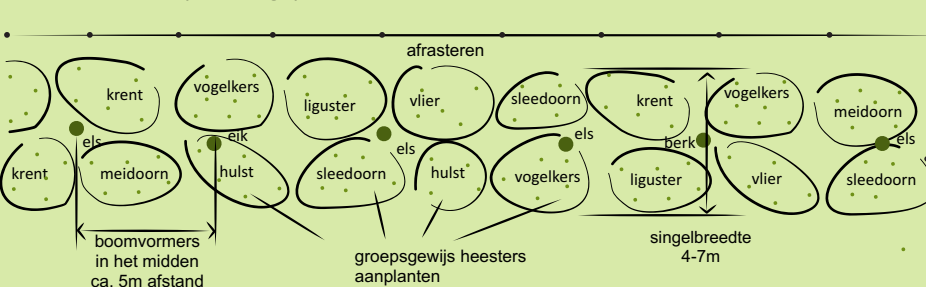

hulst

vlier

Voorbeeld beplantingsplan

liguster

vogelkers

Beheerinstructies

Beheer van singels is een nauwgezet werk wat echter niet veel tijd vergt. Na aanplant dient de singel bij droogte en in de zomer bij hitte bewaterd te worden. Na 3 tot 4 jaar mag gedund worden om de kruidlaag goed te laten ontwikkelen. Deze komt meestal spontaan op maar heeft wel licht nodig.

Na 7 tot 10 jaar is de eerste keer groot onderhoud noodzakelijk. De meeste houtsingels en houtwallen worden als hakhout beheerd en worden regelmatig afgezet. Afzetten betekent dat de bomen en struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De bomen en struiken groeien uit zichzelf weer uit. Hiernaast is die cyclus weergegeven.

Het mooiste resultaat wordt bereikt door de singel niet in één keer af te zetten en het grootschalige onderhoud in de tijd te verspreiden. Om een variatie in leeftijd te waarborgen kan dus ieder jaar een ander gedeelte van de singel worden afgezet.

Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen. Dat betekent vaak een vrij drastische dunning. Bepaal vooraf welke bomen dusdanig duurzaam zijn die niet worden afgezet. Meestal zijn dat eiken, beuken, meidoorn, berk of esdoorn. Bekijk ook welke bomen vleermuizen, specht of andere dieren huisvesten, deze dienen bij voorkeur ook te blijven.

Belangrijk onderdeel van onderhoud is het verzorgen van de afrastering bij delen naast weilanden. Vraat door vee is een van de belangrijkste oorzaken van uitval en dunning van de singels.

AFZETTEN VAN ELZEN

afzetten na ca 7 jaar

1e jaar na afzetten

2 jaar na afzetten

4-5 jaar na afzetten

Singel 2 jaar na aanplant

Singel 4-5 jaar na aanplant

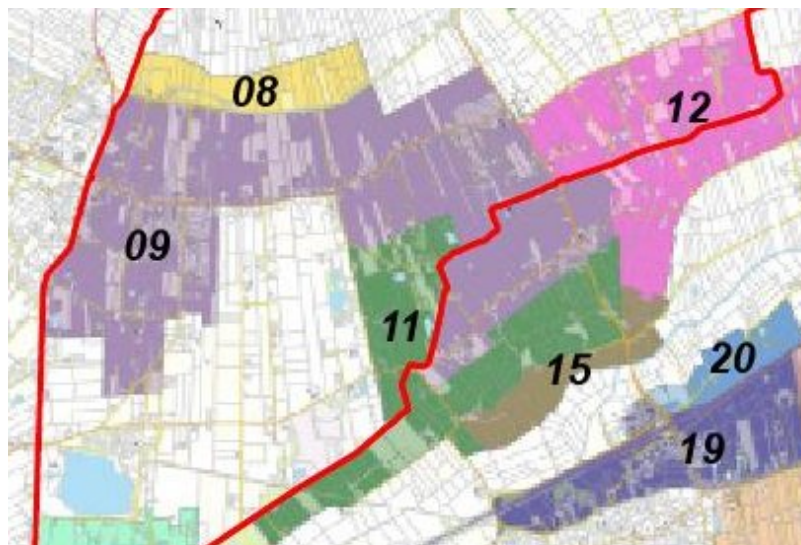

Streefbeeld: 100% dekking

Overige opmerkingen

Singels in het Westerkwartier hebben soms een beschermde status. Provincie en gemeente willen de singels behouden en versterken en er is samen met boeren en natuurorganisaties een uitgebreid kader opgesteld.

Het gebied waarin de Skieding wordt aangepast maakt deel uit van het gebied 09: Opende-Kornhorn.

Het houtsingelgebied van Westerkwartier sluit aan op het Friese deel wat een nationaal landschap is. Voor beide delen zijn uitgebreide documentatie en referenties aanwezig.

Verdere informatie

Hieronder documentatie en voorbeelden zoals die in 2020 te vinden is:

Houtsingel Hoofdstructuur Groningen

[Houtsingel Hoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier Deel 1 Visie](#)

[Houtsingel Hoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier Deel 2 Spelregels](#)

[Houtsingelhoofdstructuur kaart](#)

Noardelijke Fryske Walden

[Zakboekje landschapselementen Noardelijke Fryske Walden](#)

[Veldgids landschapselementen](#)

Gebiedscollectief Westerkwartier

[Referentiebeelden Houtsingels Westerkwartier](#)

Bij vragen kunt u altijd terecht bij de Gemeente Westerkwartier

colofon

dit document is opgesteld ten behoeve van de verplaatsing van erven rond De Skieding

Er is gebruik gemaakt van de informatie zoals te vinden in:
Boer, Jan J. de. Zakboekje Landschapselementen Noardlike Fryske Wâlden. NFW, Burgum, 2014
Houtsingelhoofdstructuur Zuidelijk Westerkwartier, 2010
Landschapsbeheer Nederland, cultuurhistorische beheermodellen, 2015

Opgesteld door de gemeente Westerkwartier 2020

Beplantingskeuze voor het gebied 09 Opende

Hoofdsorten boom

Grauwe els *Alnus glutinosa*

Zomereik *Quercus robur*

verder mogelijk te gebruiken

Beuk *Fagus sylvatica*

Berk *Betula pendula*

Lijsterbes *Sorbus aucuparia*

Zoete Kers *Prunus avium*

Hoofdsorten struiklaag

Sleedoorn *Prunus spinosa*

Meidoorn *Crateagus monogyna*

verder mogelijk in struiklaag te gebruiken

Vuilboom *Rhamnus cathartica*

Liguster *Ligustrum vulgare*

Vogelkers *Prunus padus*

Hulst *Ilex aquifolium*

Vlier *Sambucus nigra*

Hazelaar *Corylus avellana*

Braam *Rubus fruticosus*